

gewiktgewogen

Het huwelijk als kruisweg met een hoopvol einde

Gebeurtenis: toneelvoorstelling
Scènes uit een Huwelijk van Ingmar Bergman. **Gezelschap:** Toneelgroep Amsterdam. **Regie:** Ivo ten Hove. **Gezien:** in De Harmonie. **Belangstelling:** 150 toeschouwers.
★★★★☆

W e hebben zoveel jaar gestreden. Tegen elkaar en met elkaar", zingt Herman van Veen in *Liefde van later*. Het zou het motto kunnen zijn van de magistrale voorstelling *Scènes uit een Huwelijk* die Toneelgroep Amsterdam al tien jaar op haar repertoire heeft staan en die de hele wereld is rondgereisd.

Johan en Marianne lijken een ideaal stel. Ze zijn getrouwd, hebben kinderen en succesvolle carrières. Maar onderhuids broeit er ongeluk. Als Johan op een dag vertelt dat hij een ander heeft, barst de bom en is het huwelijk voorbij.

In zes scènes, zes statiën, schetst Ingmar Bergman de kruisweg van deze relatie. Als ervaringsdeskundige, hij was vijf keer getrouwd, snijdt hij belangwekkende thema's aan. Hoe kun je binnen een relatie au-

thentiek blijven? Hoe eerlijk moet je zijn tegenover je partner? Hoe is de balans tussen eigenbelang en het belang van de ander?

Regisseur Ivo ten Hove bedacht samen met zijn vaste vormgever Jan Versweyveld een setting die prikkelt. Het publiek reist in drie groepen langs drie scènes die simultaan gespeeld worden door drie stellen in verschillende leeftijdsfasen. Je zit boven op de huid van de echtelieden, maar hoort ondertussen ook het geruzie van de andere twee echtparen. Soms zie je zelf door een raam het geharrewar van de burens.

In eerste instantie irriteert deze 'bedachte' constructie maar na een tijdje besef je dat het eigenlijk een geniale vondst is. We bevinden ons in een wereld waarin achter elke deur strijd wordt geleverd voor liefde, voor geluk. Als toeschouwer word je medeplichtige, zeker ook als de spelers je letterlijk in hun spel betrekken.

Na de pauze worden de groepen samengevoegd en geformeerd rond een arena waarin de strijd verhevigt tot zelfs fysiek geweld. De spelers leveren een topprestatie

door zich, ieder op zijn of haar manier, op hun rollen van Johan en Marianne te storten. Geloofwaardigheid staat voorop in deze toch vooral analytische voorstelling.

In de laatste scène hebben Johan en Marianne allebei een nieuwe partner, maar brengen ze nog vaak samen de nacht door. Herman van Veen, die in deze voorstelling een ironische rol speelt, zingt *Cirkels*. Marianne ligt op een kussen, Johan danst en zingt uitbundig. De tederheid loopt, zij het op kousenvoeten, door deze donkere kamer. De strijd is gestreden, het is volbracht. Een hoopvol einde van een adembemennende voorstelling. Met dank aan Bergman én Ten Hove.

GOOITSEN EENLING